

(ร่าง)

โครงการจัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก
โครงการใหม่ 2558

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ชื่อและลักษณะของหน่วยงาน	1
ผู้รับผิดชอบจัดตั้งหน่วยงาน	1
ที่ตั้งของส่วนงาน	1
ความเป็นมาของหน่วยงาน	1
เหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งส่วนงาน	1
พันธกิจของส่วนงาน	2
วัตถุประสงค์ของส่วนงาน	3
การจัดองค์กร	4
ระบบการบริหารงานบุคคล	6
เป้าหมายผลผลิต	9
การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน	9
ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน	10
ระบบการกำกับตรวจสอบ	11
แผนการดำเนินงาน	12
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งส่วนงาน	14
ภาคผนวก ก ระยะที่หนึ่งโครงการจัดตั้งคลินิกแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	
ภาคผนวก ข ระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง	

**ร่างโครงการจัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**

๑. ชื่อและลักษณะของหน่วยงาน

๑.๑ ชื่อส่วนงาน

ภาษาไทย : โรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาษาอังกฤษ : Traditional Thai Hospital and Alternative Medicine,

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

๑.๒ ลักษณะโครงการ

เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ ให้การบริการด้านสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกแก่ประชาชน และเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนหลักสูตรแพทย์แผนไทย ประยุกต์บัณฑิต

๒. ผู้รับผิดชอบจัดตั้งหน่วยงาน

หลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๓. ที่ตั้งของหน่วยงาน

อาคารพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๔. ความเป็นมาของหน่วยงาน

โรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์เกิดขึ้นมาจากนโยบายการจัดตั้งหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เพื่อเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติงานของบุคลากรหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต และบุคลากรทางสายงานด้านการสาธารณสุข รวมไปถึงเป็นศูนย์กลางการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้กับประชาชนที่อยู่ในจังหวัดปทุมธานีและพื้นที่ใกล้เคียง

๕. เหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งส่วนงาน

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยได้มีการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนงานบริการด้านการแพทย์แผนไทยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์การรักษา ในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ให้กับประชาชน เนื่องจากประชาชนไทยยังมีปัญหาด้านสุขภาพมาก ขาดความรู้และความเข้าใจในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองในเบื้องต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาส และทางเลือกใหม่ๆในการดูแลสุขภาพ จึงได้มีการจัดตั้งโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยขึ้นโดยจัดให้มีโรงพยาบาลนำร่อง ๙ แห่ง คือ รพ.สมเด็จพระยุพราชเด่นชัย จ.แพร่, รพ.เทิง จ.เชียงราย, รพ.พระปกเกล้า จ.จันทบุรี, รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร จ.ปราจีนบุรี, รพ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี, รพ.วังน้ำเย็น รพ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว, รพ.ขุนหาญ จ.ศรีสะเกษ และ รพ.ท่าโรงช้าง จ.สุราษฎร์ธานี และจัดเพิ่มเป็นโรงพยาบาลต้นแบบ

ทางการแพทย์แผนไทยขึ้นอีก ๑ แห่งคือ โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานยศเส กรุงเทพฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย ยังไม่ครอบคลุมในหลายพื้นที่

สำหรับงานบริการทางด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดปทุมธานี มีการจัดตั้งเป็นหน่วยงานอยู่ในโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แต่ยังไม่มีการจัดตั้งเป็นโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทยเข้าสู่ระบบสาธารณสุข เพิ่มศักยภาพการบริการด้านการแพทย์แผนไทยให้กับประชาชน ประกอบกับตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีโครงการจัดตั้งหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิชาการภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งแผนการศึกษาของการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มีรายวิชาที่บังคับในการฝึกปฏิบัติงาน ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนด้านแพทย์แผนไทยประยุกต์ดำเนินการตามแผนการเรียนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทางหลักสูตรต้องมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนส่งไปปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองต่อแผนการดำเนินการจากเหตุผลทั้งหมด จึงมีความจำเป็นต้องก่อตั้งสถานพยาบาลในมหาวิทยาลัยขึ้น

การจัดตั้งสถานพยาบาลขึ้นในมหาวิทยาลัยนั้น กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้สถานพยาบาลในมหาวิทยาลัยใช้มาตรฐานเดียวกับสถานพยาบาลระดับโรงพยาบาลในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่ประกอบไปด้วย ๕ ด้าน อันได้แก่ ด้านสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านการจัดบริการ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมคุณภาพแพทย์แผนไทย โครงการนี้จัดตั้งโดยดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานงานบริการทางการแพทย์แผนไทยในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของแพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ และแพทย์ทางเลือก ในการดูแลสุขภาพของประชาชนแบบองค์รวมครอบคลุมในทุกๆด้าน ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ การสนับสนุนยาสมุนไพรไทย ศาสตร์การแพทย์แผนไทย และศาสตร์การแพทย์ทางเลือก ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งการใช้สถานที่เป็นหลักในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน นำร่องการฝึกปฏิบัติงานให้กับนักศึกษา ได้เรียนรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาพแบบแผนไทย รวมไปถึงแพทย์พื้นบ้าน ภูมิชน เพื่อปรับและประยุกต์ใช้ในสายวิชาชีพและชีวิตประจำวัน

๖. พันธกิจของส่วนงาน

๖.๑ ให้การบริการดูแลสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ดูแลสุขภาพแบบองค์รวมให้กับประชาชน โดยการบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการบริการ

๖.๒ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติงาน การสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการให้กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ

๖.๓ ให้บริการทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการให้บริการสุขภาพด้วยหลักและวิธีการทางด้านแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกแก่บุคลากรในมหาวิทยาลัย

๗. วัตถุประสงค์ของส่วนงาน

๗.๑ เพื่อให้มีสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้กับนักศึกษาหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ภายใต้การควบคุมของอาจารย์และผู้ประกอบโรคศิลปะ

๗.๒ เพื่อรองรับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้แก่ประชาชน ทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพให้เกิดขึ้นมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ รวมทั้งเป็นสถานที่ในการปฏิบัติงานของแพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ และแพทย์ทางเลือก

๗.๓ เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์งานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกแก่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ รวมไปถึงประชาชน และหน่วยงานต่างๆ

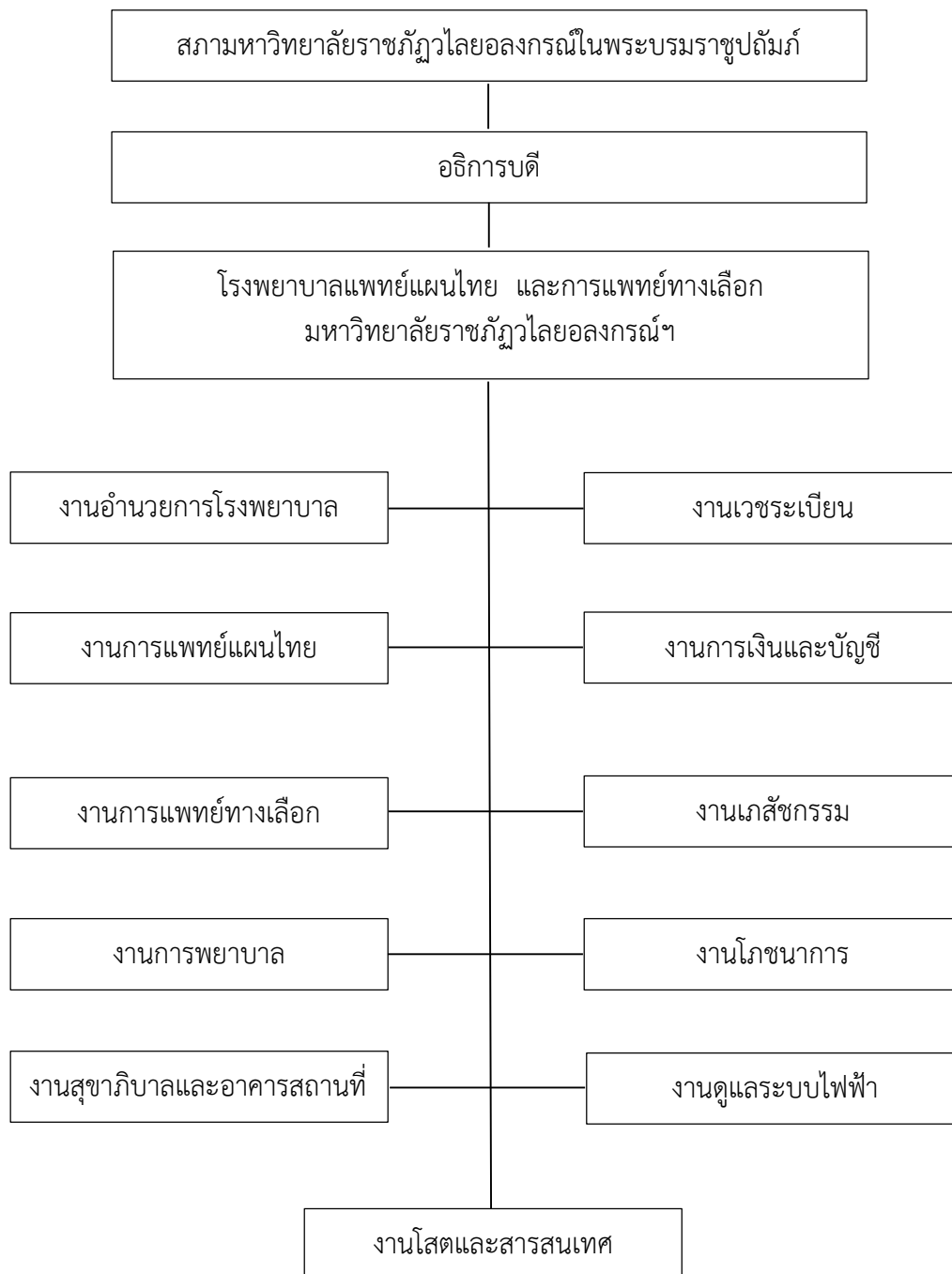
๗.๔ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพร กระจายความรู้เรื่องยาสมุนไพรไทย ให้เป็นที่รู้จักในชุมชน และสามารถนำยาสมุนไพรมาใช้ในการดูแลสุขภาพได้ในชีวิตประจำวัน

๗.๕ เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย แก่ชุมชนในท้องถิ่น

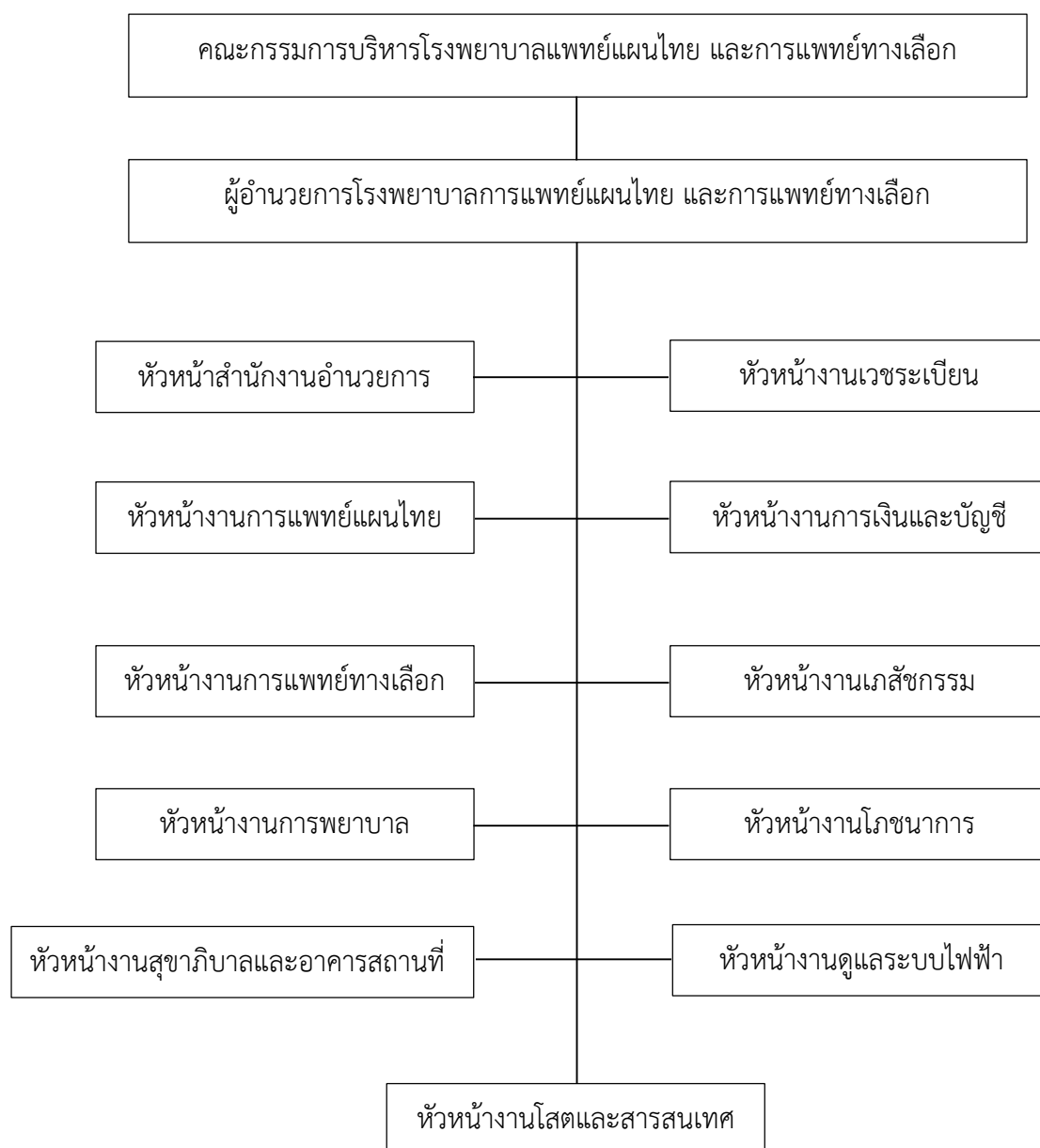
๗.๖ เพื่อเป็นสถานที่ทำวิจัย พัฒนายาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การแพทย์แผนไทย

๘. การจัดองค์กร

๘.๑ โครงสร้างส่วนงานโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

๘.๒ โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

๙. ระบบบริหารงานบุคคล

๙.๑ หัวหน้างานบุคลากร

๙.๑.๑ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ทำหน้าที่ในการบริหารโรงพยาบาลควบคุม ดูแลหน่วยงานต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแนวคิดใหม่และการพัฒนาโรงพยาบาลให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๙.๑.๒ หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ทำหน้าที่ในการดูแลอำนวยความสะดวกงานทุกชนิด งานพัสดุ งานจัดซื้อครุภัณฑ์ทางการแพทย์และสำนักงาน งานจัดซื้อเวชภัณฑ์เพื่อใช้ในโรงพยาบาล งานบุคคลและสวัสดิการของบุคลากร เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการดูแลบริหารงานของโรงพยาบาล

๙.๑.๓ หัวหน้างานการแพทย์แผนไทย

เป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไม่น้อยกว่า ๑ ปีหรือเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ สาขาการแพทย์แผนไทย มีความรู้ความเข้าใจ สามารถดูแล บริหารการทำงานแพทย์แผนไทยได้

๙.๑.๔ หัวหน้างานการแพทย์ทางเลือก

เป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ทางด้านการแพทย์ทางเลือก ทำหน้าที่บริหารดูแลงานด้านการแพทย์ทางเลือกที่จะประกอบไปด้วยการแพทย์แผนจีน ฝังเข็ม การดูแลสุขภาพแบบโฮมิโอพาธี การนวดจัดกระดูก ฯลฯ หรือการดูแลสุขภาพและความงาม เช่น การทำสปา ธาราบำบัด

๙.๑.๕ หัวหน้างานการพยาบาล

เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการพยาบาล หรือเป็นพยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่ในการดูแลงานด้านการพยาบาล สามารถดูแลบริหารการทำงานของการพยาบาลได้

๙.๑.๖ หัวหน้างานเวชระเบียน

เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำเวชระเบียนคนไข้ที่มาเข้ารับบริการของโรงพยาบาล ดูแลอำนวยความสะดวกในการจัดทำระบบแรกรับคนไข้ ดูแลสิทธิผู้ป่วยในเบื้องต้น

๙.๑.๗ หัวหน้างานการเงินและบัญชี

ทำหน้าที่ในการดูแล บริหาร การจัดการรายได้ของโรงพยาบาล โดยการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในรายวัน รายเดือน รวมไปถึงสรุปผลค่าใช้จ่ายรายปี ดูแลเรื่องสิทธิผู้ป่วย ทั้งด้านงานประกันสังคม สิทธิเบิกตรง

๙.๑.๘ หัวหน้างานเภสัชกรรม

ทำหน้าที่ดูแล ควบคุม การจ่ายยาสมุนไพร ให้กับผู้ป่วยตามใบสั่งของแพทย์แผนไทยประยุกต์ แพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือก การเช็คจำนวนปริมาณยา มีความรู้ ความเข้าใจ ในคุณภาพของยาให้ได้มาตรฐานตามที่ประกาศในกฎกระทรวงสาธารณสุข จัดทำบัญชีรายการเบิก-จ่ายยา การจัดหาและซื้อยาเข้ามาในโรงพยาบาล

๙.๑.๙ หัวหน้างานโภชนาการ

มีความรู้ ความเข้าใจในด้านโภชนาการของอาหาร ทำหน้าที่ในการดูแลด้านโภชนาการให้กับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาล

๙.๑.๑๐ หัวหน้างานสุขาภิบาลและอาคารสถานที่

ทำหน้าที่ในการดูแล ควบคุมบุคลากรในระบบงานสุขาภิบาล การทำความสะอาด หน่วยงานจักริต รวมไปถึงบุคลากรด้านสถานที่ ดูแลสภาพภูมิทัศน์ของโรงพยาบาลให้เกิดความ สะอาด สวยงาม

๙.๑.๑๑ หัวหน้างานดูแลระบบไฟฟ้า

ทำหน้าที่ในการดูแล ควบคุม ระบบไฟฟ้าของโรงพยาบาลทั้งหมด การติดตั้งดูแลระบบ ไฟสำรองเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

๙.๑.๑๒ หัวหน้างานโสตและสารสนเทศ

ทำหน้าที่ในการดูแล ควบคุมบุคลากรในระบบงานโสตและสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆของโรงพยาบาลที่จัดขึ้น

๙.๒ ผู้ประกอบโรคศิลปะ

๙.๒.๑ ด้านการแพทย์แผนไทย

เป็นบุคลากร (อาจารย์) จากหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์ แผนไทยประยุกต์ ที่มีใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือแพทย์แผน ไทยที่มีใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมไทย ทำหน้าที่ในการตรวจ วินิจฉัยและสั่งการรักษา โดย วิธีการทางแพทย์แผนไทย ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาล

ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยใช้เวลารว่างจากการสอนนักศึกษา รวมไปถึงเป็นการใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดตาม ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์กำหนดภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในการรับพนักงาน มหาวิทยาลัย สายวิชาการ

๙.๒.๒ ด้านการแพทย์ทางเลือก

เป็นบุคลากร (อาจารย์) จากหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์ แผนไทยประยุกต์ ที่มีใบประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์ทางเลือก หรือบุคลากรที่รับเพิ่มเติมเพื่อ ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย โดยมีใบประกอบโรคศิลปะหรือใบรับรองคุณวุฒิใน สาขาการแพทย์ทางเลือก เช่น ใบรับรองผู้ดำเนินการสปา ใบประกอบโรคศิลปะแพทย์แผนจีน

๙.๓ ผู้ให้บริการการแพทย์แผนไทย ประกอบไปด้วย

บุคลากร (อาจารย์) จากหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต สาขาการแพทย์แผน ไทยประยุกต์ ที่มีใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือแพทย์แผนไทยที่มี ใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมไทย ฝังเข็มไทย (ทำการประกอบโรคศิลปะเฉพาะสาขาประเภท ของตน) ประเภทการนวดไทย บุคลากรที่มีใบประกอบโรคศิลปะหรือใบรับรองคุณวุฒิในสาขา การแพทย์ทางเลือก

นักเรียน หรือนักศึกษา สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์หรือทางด้านการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์ทางเลือก ฝึกปฏิบัติการ

รวมถึงการรับบุคลากรเพิ่มเติม เช่น บุคคลที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทย ของกระทรวงสาธารณสุข หรือหลักสูตรที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพการแพทย์ แผนไทย หรือคณะกรรมการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๙.๔ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป มาจากคณะกรรมการการบริหารงานโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์แต่งตั้งหรือประกาศ รับเข้ามาปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

- งานอำนวยการ
- งานเวชระเบียน
- งานบัญชีและการเงิน
- งานสุขาภิบาลและสถานที่
- งานไฟฟ้า
- งานโสตและสารสนเทศ
- งานโภชนาการ

๙.๕ บุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ (สายวิชาการ)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ/สาขา/ใบประกอบวิชาชีพ
๑	นางสาวภาชีนี โอภาสี	วท.ม. (กายวิภาคศาสตร์) พทป.บ. (การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต) พท.ป. 757 (ใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่ง ครอบคลุมใบประกอบโรคศิลปะของแพทย์แผนไทย ๔ สาขา ประกอบด้วย เวชกรรมไทย, เภสัชกรรมไทย, การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย)
๒	นางสาวลัดดาวัลย์ กงพลี	วท.ม. (กายวิภาคศาสตร์) พทป.บ. (การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต) พท.ป. 1124 (ใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่ง ครอบคลุมใบประกอบโรคศิลปะของแพทย์แผนไทย ๔ สาขา ประกอบด้วย เวชกรรมไทย, เภสัชกรรมไทย, การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย)
๓	นางสาวปัทมาภรณ์ เจริญนนท์	วท.ม. (เภสัชเคมีและพิษเคมี) วท.บ. (การแพทย์แผนตะวันออก) พท.บ. ผดุงครรภ์ไทย (ใบประกอบโรคศิลปะแพทย์แผนไทยสาขาผดุงครรภ์ไทย)

๑๐. เป้าหมายผลผลิต

๑๐.๑ เป้าหมายการให้บริการ

ที่	รายการรักษาพยาบาลแผนไทย	จำนวนผู้มารับบริการ (ราย)				
		ปี 2559	2560	2561	2562	2563
1	การตรวจรักษา	5,000	6,000	7,000	8,000	9,000
2	การจ่ายยาสมุนไพร	1,800	2,000	3,000	4,000	5,000
3	การทำหัตถบำบัดรักษา	3,600	4,000	5,000	6,000	7,000
4	การนวดเพื่อสุขภาพ	1,800	2,000	3,000	4,000	5,000
5	การประคบสมุนไพร	3,600	4,000	5,000	6,000	7,000
6	การอบสมุนไพร	3,600	4,000	5,000	6,000	7,000
7	การดูแลหลังคลอด	120	200	200	200	200
	รวม	19,520	22,200	28,200	34,200	40,200

๑๑. การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน

โรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดตั้งขึ้นโดยเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เนื่องจากเป็นโรงพยาบาลเฉพาะทาง และมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพทางการแพทย์แผนไทย จึงต้องมีการรองรับนโยบายของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และรองรับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีการควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน ดังนี้

๑๑.๑ หลักการบริหารจัดการที่ดี คือ ธรรมาภิบาล เป็นหลักในการนำมาปกครองประเทศให้เกิดความสงบสุขโดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการคือ

๑๑.๑.๑ หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การดำเนินการให้ถูกต้อง ตามหลักกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และมีการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน

๑๑.๑.๒ หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัย

๑๑.๑.๓ หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๑๑.๑.๔ หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ การทำประชาพิจารณ์ การร่วมลงประชามติ หรืออื่นๆที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม

๑๑.๑.๕ หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีผลเสียจากการกระทำของตนเอง

๑๑.๑.๖ หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และมีการรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๑๑.๒ ระบบมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ซึ่งจะแบ่งออกเป็นสองระดับคือ มาตรฐานในระดับโรงพยาบาล และมาตรฐานในระดับสถานอนามัย โดยที่มหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาด้านการแพทย์แผนไทย กำหนดให้ใช้มาตรฐานในระดับโรงพยาบาล โดยโรงพยาบาลที่จะเข้ารับการประเมิน มีการพิจารณาจากด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งแวดล้อม ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมคุณภาพ และด้านการจัดบริการ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน

๑๒. ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน

๑๒.๑ มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสถาบันให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยยึดตามแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารและจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย

๑๒.๒ มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน แผนการจัดสรร และการวางแผนการใช้เงิน อย่างมีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดนโยบายการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัย

๑๒.๓ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการเงินที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวิเคราะห์สถานะทางการเงิน

๑๒.๔ มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งเสนอต่อผู้บังคับบัญชา

๑๒.๕ การดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ และงบประมาณของคณะที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดิน ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลัง หรือสำนักงบประมาณ หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๖ การดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ และงบประมาณของคณะที่เกี่ยวข้องกับ เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

๑๒.๗ การดำเนินงานของโรงพยาบาล นอกจากงบประมาณแผ่นดินแล้ว โรงพยาบาลมีเงินทุนคณะตามระเบียบว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมาใช้จ่ายในการดำเนินการ

๑๒.๘ การจัดทำงบประมาณและการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

๑๒.๙ โรงพยาบาลอาจเสนอระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน บัญชี การพัสดุ และการงบประมาณของโรงพยาบาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการนั้น ระเบียบนั้นเมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับได้

๑๓. ระบบการกำกับตรวจสอบ

๑๓.๑ มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงิน และมั่นคงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ในการจัดทำคำของบประมาณประจำปี

๑๓.๒ มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงินของหน่วยงานอย่างชัดเจน

๑๓.๓ ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ ในรูปการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี

แผนการดำเนินงานโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะแบ่งการดำเนินการออกเป็นสี่ระยะ

ระยะที่หนึ่ง จัดตั้งคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘-๒๕๕๙ เพื่อเป็นการนำร่องและประชาสัมพันธ์งานการแพทย์แผนไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้เป็นที่รู้จัก วางรากฐานการให้บริการด้านแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไป มีการบริการเฉพาะผู้ป่วยนอก กำหนดการให้บริการดังนี้

- งานตรวจวินิจฉัย
- ให้บริการการรักษาด้วยยาสมุนไพร
- การนวดรักษาโรค
- การอบไอน้ำสมุนไพร
- การประคบสมุนไพร
- การดูแลหญิงหลังคลอด
- ศาสตร์การแพทย์ทางเลือก และงานส่งเสริมสุขภาพ

โดยมีสถานดำเนินงาน อยู่ที่ อาคารพยาบาลชั้นสอง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

ระยะที่สอง จัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ขนาด ๓๐ เตียง

ระยะที่สาม จัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ขนาด ๖๐ เตียง

ระยะที่สี่ จัดตั้งโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ขนาด ๑๐๐ เตียง

โครงการในระยะที่สอง สาม และสี่ ดำเนินการโดยการของบประมาณแผ่นดิน เพื่อก่อสร้างอาคารโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีการแบ่งระดับชั้นของอาคารในการให้บริการการแพทย์แผนไทยสำหรับผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน แบ่งเป็นห้องพักรวมแยกผู้ป่วยหญิง ผู้ป่วยชาย สำหรับผู้ป่วยที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ อย่างใกล้ชิดและห้องพักรักษา สำหรับผู้เข้ารับบริการฟื้นฟูสุขภาพ อาทิเช่น ผู้ป่วยมะเร็ง ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ซึ่งขึ้นอยู่กับพิจารณาจากจำนวนผู้มารับบริการ และความต้องการการเข้ารับบริการทางด้านแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกของประชาชน

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งส่วนงาน

๑๕.๑ เป็นสถานพยาบาลทางเลือกหนึ่งให้กับประชาชน โดยเน้นการรักษาพยาบาลด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

๑๕.๒ เป็นสถานที่เรียนรู้ของนักศึกษาสาขาแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการแพทย์ทางเลือก

๑๕.๓ เป็นสถานที่ทำการวิจัย พัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพิ่มศักยภาพ และประสบการณ์ให้กับบุคลากรด้านแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงบุคลากรทางด้านสาธารณสุข

ภาคผนวก ก

ระยะที่หนึ่ง โครงการจัดตั้งคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

**ระยะที่หนึ่ง โครงการจัดตั้งคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์ และการแพทย์ทางเลือก
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙

สถานที่ดำเนินการ อาคารพยาบาลชั้นสอง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

งบประมาณ

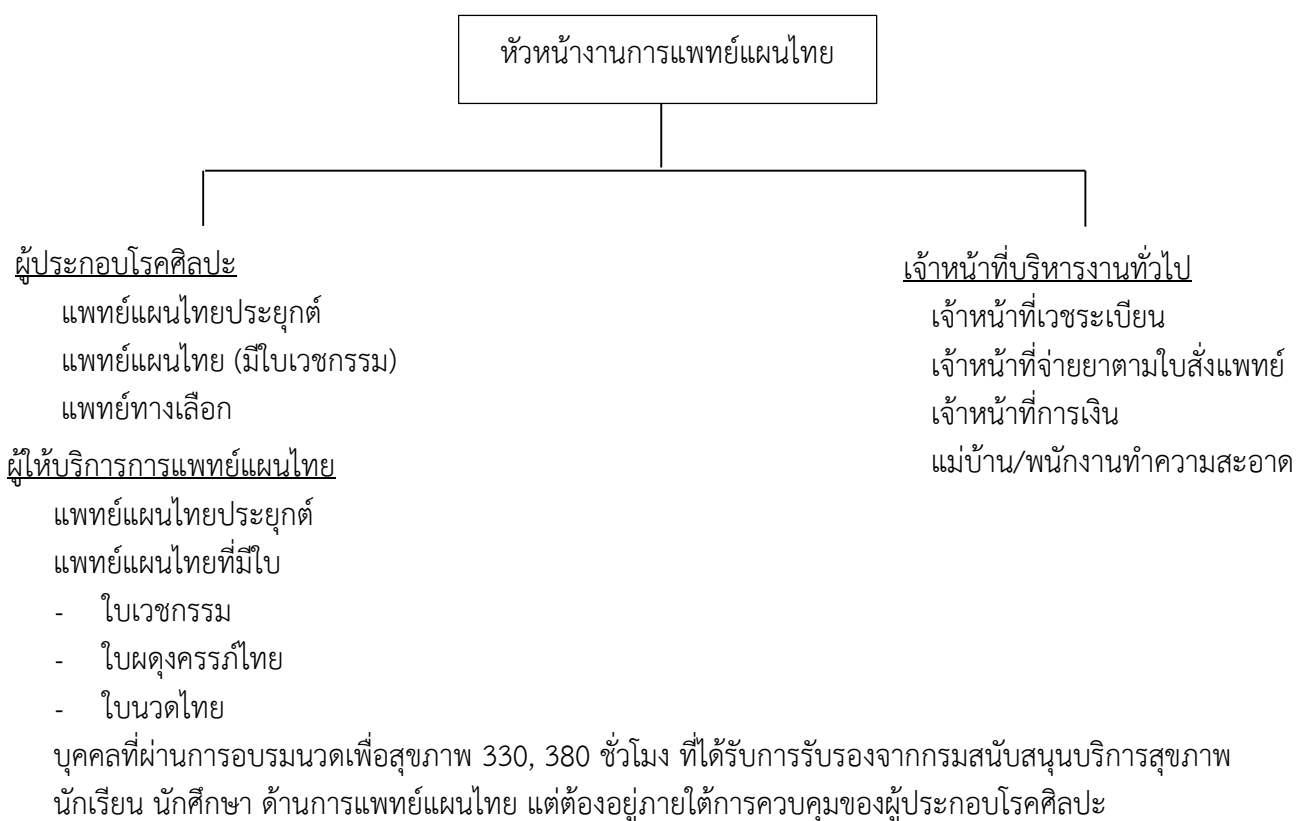
ประมาณการงบประมาณรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	ปี 2558	2559	2560	2561	2562
1. งบบุคลากร	2,700,000	2,835,000	2,976,750	3,125,588	3,281,868
2. งบการดำเนินการ					
2.1 ค่าตอบแทน	20,000	40,000	60,000	80,000	80,000
2.2 ค่าใช้สอย	16,000	32,000	48,000	64,000	64,000
2.3 ค่าวัสดุ	100,000	200,000	300,000	400,000	400,000
2.4 ค่าสาธารณูปโภค	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000
2.5 ค่าเวชภัณฑ์	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000
3. งบลงทุน					
3.1 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง	460,000	460,000	460,000	120,000,000	10,000,000
3.2 ค่าครุภัณฑ์	800,000	1,000,000	1,200,000	1,400,000	100,000,000
4. เงินอุดหนุน					
4.1 การทำวิจัย	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
4.2 การบริการวิชาการ	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	4,4680,00	4939000	5,416,750	125,441,588	114,197,868

ประมาณการงบประมาณรายรับ

ชื่อโครงการ/ กิจกรรมการบริการ	งบประมาณ (บาท)				
	ปี 2558	2559	2560	2561	2562
1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล					
1.1 งบบุคลากร	2,700,000	2,835,000	2,976,750	3,125,588	3,281,868
1.2 งบดำเนินการ	28,000	56,000	84,000	112,000	112,000
1.3 งบลงทุน					
1.3.1 ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	460,000	460,000	460,000	120,000,000	10,000,000
1.3.2 ค่าครุภัณฑ์	800,000	1,000,000	1,200,000	1,400,000	100,000,000
2. ค่าบริการการรักษา					
2.1 ค่าบริการทางการแพทย์	-	-	-	-	-
2.2 ค่ายาสมุนไพร	-	-	-	-	-
2.3 ค่าทำหัตถบำบัดรักษา	-	720,000	800,000	1,000,000	1,200,000
2.4 ค่าνωดเพื่อสุขภาพ	-	360,000	400,000	600,000	800,000
2.5 ค่าประคบสมุนไพร	-	360,000	400,000	500,000	600,000
2.6 ค่าอบสมุนไพร	-	360,000	400,000	500,000	600,000
2.7 ค่าดูแลหลังคลอด	-	60,000	100,000	100,000	100,000
รวมรายรับทั้งสิ้น	3,988,000	6,211,000	6,820,750	127,337,588	116,693,868

โครงสร้างบุคลากร ในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ใบประกอบวิชาชีพ
๑	นางสาวภาชีนี โอภาชี	พท.ป. 757 (ใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่งครอบคลุมใบประกอบโรคศิลปะของแพทย์แผนไทย ๔ สาขาประกอบด้วย เวชกรรมไทย, เภสัชกรรมไทย, การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย)
๒	นางสาวลัดดาวัลย์ กงพลี	พท.ป. 1124 (ใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่งครอบคลุมใบประกอบโรคศิลปะของแพทย์แผนไทย ๔ สาขาประกอบด้วย เวชกรรมไทย, เภสัชกรรมไทย, การนวดไทย และผดุงครรภ์ไทย)
๓	นางสาวปัทมาภรณ์ เจริญนนท์	พท.บ. ผดุงครรภ์ไทย (ใบประกอบโรคศิลปะแพทย์แผนไทยสาขาผดุงครรภ์ไทย)

สรุปจำนวนบุคลากรที่สามารถให้บริการในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

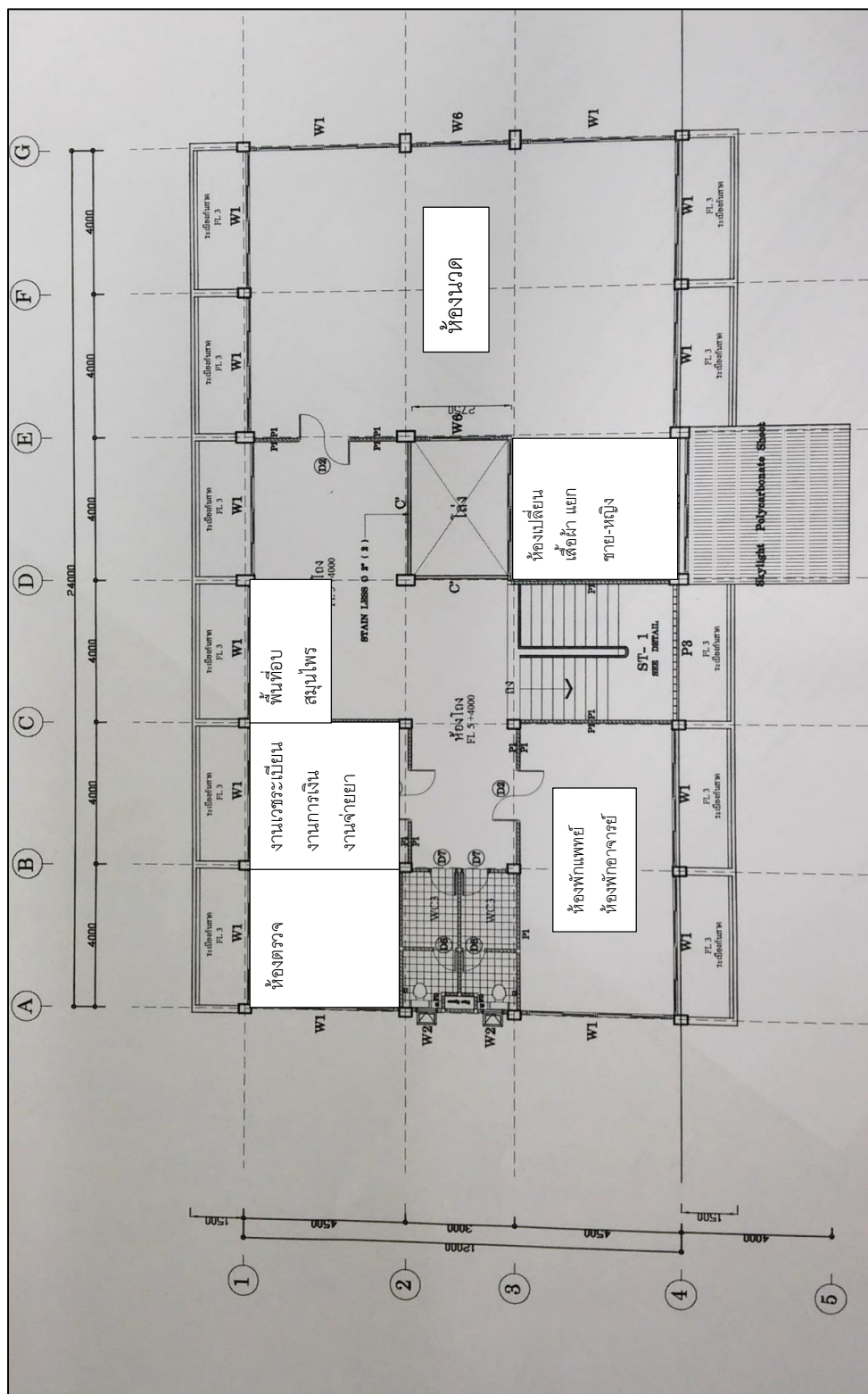
บุคลากร	ผู้ประกอบโรคศิลปะ			ผู้ให้บริการ		เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป			
	แพทย์แผนไทยประยุกต์	แพทย์แผนไทย	แพทย์ทางเลือก	แพทย์แผนไทยประยุกต์และแผนไทย	แพทย์ทางเลือก	เวชระเบียน	การเงินและบัญชี	เภสัชกรรมไทย	เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด
จำนวน (คน)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	3			-		-			

อัตรากำลังบุคลากรที่ต้องการเพิ่ม

รายการ	จำนวน (คน)
เจ้าหน้าที่งานเวชระเบียน	1
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	1
เจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรม	1
ผู้ให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	5
พนักงานทำความสะอาด	1
รวมอัตรากำลังที่ต้องการทั้งหมด	9

ด้านอาคารและสถานที่

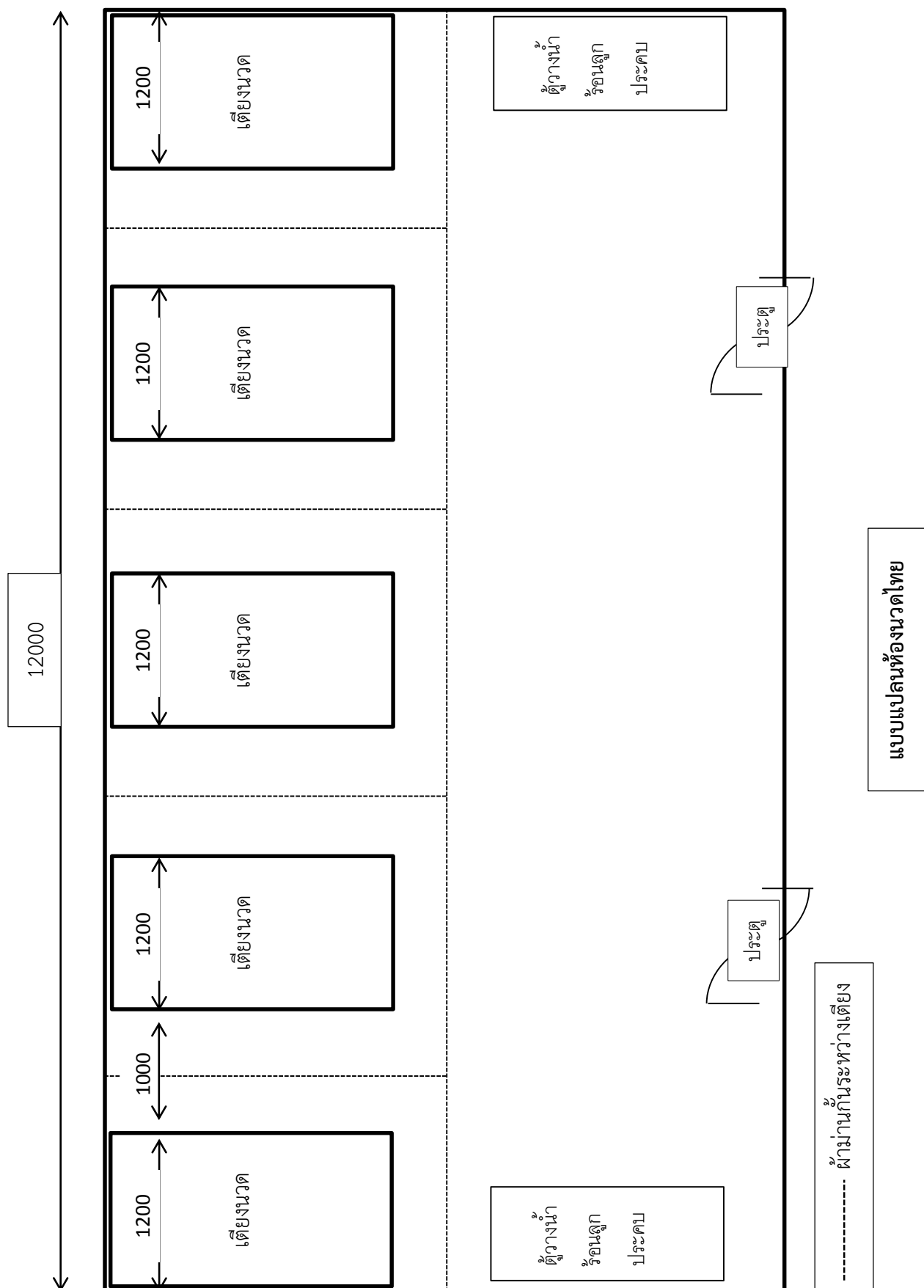
ใช้อาคารพยาบาลชั้นสอง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวนพื้นที่กว้าง 12000 ตารางเมตร ยาว 24000 ตารางเมตร ดังรายละเอียดตามเอกสารแนบ

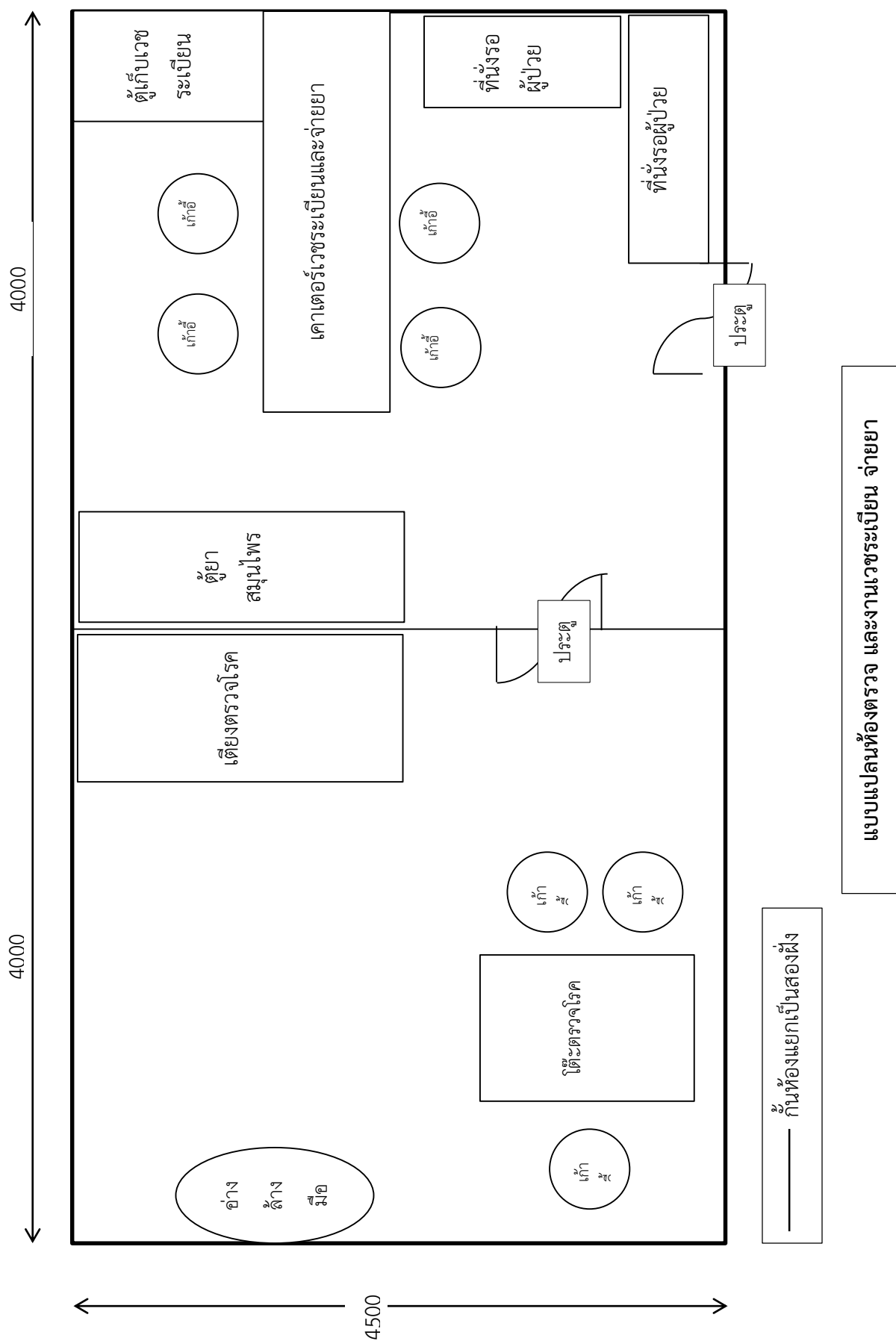

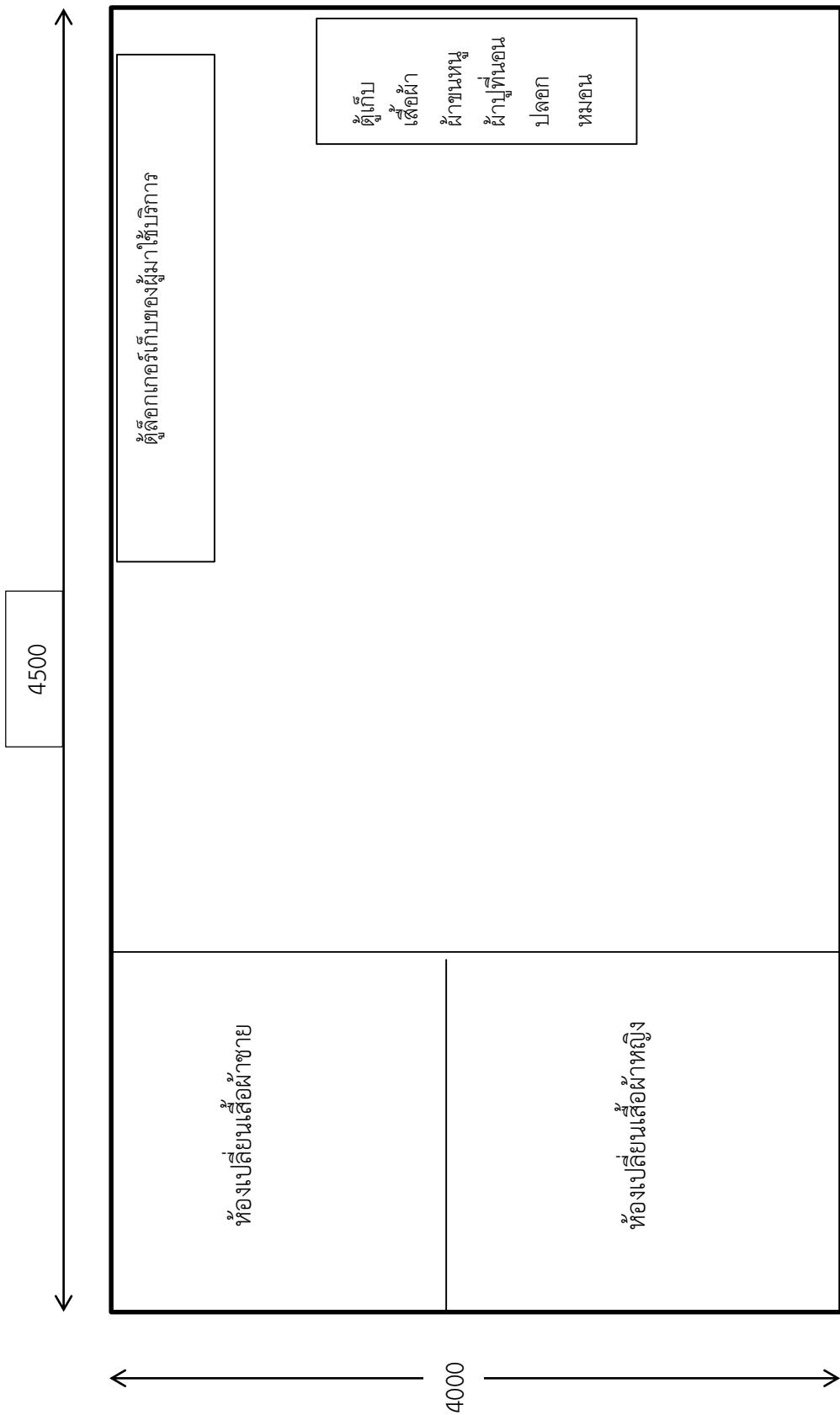
แบบแปลนคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์ และแพทย์ทางเลือก อาคารพยาบาลชั้นสอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี ๑๓๑๘๐

ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าแยกชาย-หญิง

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดตั้งคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก ได้กำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานคลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์ของกระทรวงสาธารณสุข โดยพิจารณาเลือกอุปกรณ์ที่จำเป็น และครอบคลุมการให้บริการการรักษา ดูแลสุขภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. งานเวชระเบียน และที่พักคอยผู้มารับบริการ ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	ที่พักคอยผู้มารับบริการ	20	ที่นั่ง	
๒	เครื่องชั่งน้ำหนัก	2	เครื่อง	
๓	เครื่องวัดส่วนสูง	1	เครื่อง	
๔	เครื่องวัดความดันโลหิตแบบปรอทตั้งโต๊ะ	2	เครื่อง	
๕	ตู้เก็บเวชระเบียน	1	ตู้	
๖	คอมพิวเตอร์	1	เครื่อง	
๗	เครื่องปริ้นเตอร์, สแกน และถ่ายเอกสาร	1	เครื่อง	
๘	แฟ้มเก็บเวชระเบียน	1,000	อัน	
๙	เวชระเบียน	1,000	อัน	
๑๐	ตู้หรือชั้นเก็บเอกสาร	1	ชั้น	
๑๑	อุปกรณ์สำนักงาน - ปากกา - กระดาษ - กรรไกร - ที่เย็บกระดาษ - ลวดเย็บกระดาษ - สก๊อตเทป ฯลฯ			
๑๒	เคาเตอร์เวชระเบียนหรือจ่ายยา	1	ตัว	
๑๓	เก้าอี้	2	ตัว	
๑๔	ตู้น้ำดื่ม ร้อน-เย็น	1	เครื่อง	
๑๕	แก้วกระดาษ	10	pack	
๑๖	ทีวี	1	เครื่อง	

๒. ห้องตรวจโรค ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	เครื่องตรวจฟัง (stethoscope)	3	เครื่อง	
๒	ไม้เคาะ reflex	5	ชิ้น	
๓	ไม้กดลิ้นไม้	10	ชุด	
๔	ไม้กดลิ้นสแตนเลส	10	ชิ้น	

๕	ไฟฉายแบบปรับโฟกัสได้	2	ชิ้น	
๖	เตียงตรวจโรคพร้อมเบาะ (ปรับยกศีรษะได้)	1	เตียง	
๗	บันไดขึ้นเตียง 2 ชั้น	1	ชิ้น	
๘	ชุดโต๊ะและเก้าอี้ ตรวจโรค	1	ชุด	
๙	อ่างล้างมือ	1	ชุด	
๑๐	เครื่องวัดอุณหภูมิ (thermometers)	10	ชิ้น	
๑๑	แมสปิดปาก และจมูก	10	กล่อง	
๑๒	ถุงมือ size S	5	กล่อง	
๑๓	ถุงมือ size M	5	กล่อง	
๑๔	ถุงมือ size L	5	กล่อง	
๑๕	ถังขยะกลมสแตนเลส ใช้เท้าเหยียบปิด-เปิด	2	ชิ้น	
๑๖	เครื่องฟอกอากาศ	2	เครื่อง	
๑๗	เครื่องตรวจหู otoscope	1	เครื่อง	
๑๘	กล่องสแตนเลส ใส่ที่กดลิ้น	1	อัน	
๑๙	กระปุกสำลี	2	อัน	
๒๐	แอลกอฮอล์ 70% 1000 ml	5	ขวด	
๒๑	สำลีก้อนชนิดกลม	10	กล่อง	
๒๒	ตู้อ่านฟิล์ม X-ray	1	ตู้	
๒๓	ไม้พันสำลี	5	กล่อง	
๒๔	ELASTIC BANDAGE 2"	20	ม้วน	
๒๕	ELASTIC BANDAGE 3"	20	ม้วน	

๓. ห้องจ่ายยา ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	เครื่องชั่งและตวงยาสมุนไพร	2	ชิ้น	
๒	โหลเก็บยาสมุนไพร	100	ชิ้น	
๓	เครื่องบดยาขนาดเล็ก (โกร่งบดยา)	5	อัน	
๔	ตู้เก็บวัตถุดิบยาสมุนไพร	2	ตู้	
๕	โต๊ะปรุงยา	1	ตัว	
๖	ฉลากยาสมุนไพร			สั่งทำ
๗	ซองใส่ยา			สั่งทำ
๘	ถาดนับยา	2	ชุด	
๙	เครื่องชั่งชนิดละเอียด	1	เครื่อง	

๔. ห้องนวดไทย และงานประคบ ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	เตียงนวด ระบุขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.20x 2.00 เมตร สูง 45 เซนติเมตร	5	เตียง	
๒	ที่นอนขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1x1.80 เมตร เป็นที่นอนแข็ง หุ้มด้วยวัสดุที่คงทน	5	อัน	
๓	ตู้ข้างเตียง	5	อัน	
๔	ผ้าปูที่นอน	20	ชิ้น	
๕	ปลอกหมอน	20	ชิ้น	
๖	ผ้าคลุมตัว	20	ชิ้น	
๗	หมอน	10	อัน	
๘	เสื้อผ้าผู้มารับบริการ	50	ชุด	
๙	ผ้า màn กั้นระหว่างเตียง			สั่งทำ
๑๐	ล็อกเกอร์เก็บของผู้มาใช้บริการ 3x3	1	ตู้	
๑๑	ตู้เก็บเสื้อผ้า ผ้าขนหนู	1	ตู้	
๑๒	ตะกร้าผ้าเก็บผ้าใช้แล้ว	5	ใบ	
๑๓	ผ้าขนหนู ขนาดใหญ่	20	ชิ้น	
๑๔	ผ้าขนหนู ขนาดกลาง	30	ชิ้น	
๑๕	ผ้าขนหนู ขนาดเล็ก 12x12 cm	50	ชิ้น	
๑๖	หมอนน้ำร้อนนึ่งลูกประคบ	2	อัน	
๑๗	ตู้เย็นสำหรับเก็บยา	1	เครื่อง	
๑๘	โต๊ะวางหมอนน้ำร้อน	1	ตัว	
๑๙	อ่างล้างมือ	1	ชุด	
๒๐	ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าผู้มารับบริการ - ราวแขวนเสื้อผ้า - ตะกร้าผ้า - กระจกยาวเต็มตัว	2 5 2	ราว อัน อัน	
๒๑	เก้าอี้นั่งถ่าน	3	ตัว	
๒๒	ถาดรองสมุนไพร	5	ใบ	

๕. บริเวณอบสมุนไพร ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	ตู้อบสมุนไพร	2	ตู้	เป็นตู้ไม้สน
๒	กระติกน้ำร้อน	2	ใบ	
๓	ชุดแก้วน้ำ และจานรองแก้ว	20	ชุด	
๔	โต๊ะวางกระติกน้ำร้อน	1	ตัว	
๕	ล็อกเกอร์เก็บของผู้มาใช้บริการ 3x3 ช่อง	1	ตัว	

๖	ตู้เก็บเสื้อผ้า ผ้าขนหนู	1	ตู้	
๗	เสื้อผ้าผู้มารับบริการ	20	ชุด	
๘	ที่นั่งพักในการอบสมุนไพร	5	ที่	

๖. งานดูแลหญิงหลังคลอด (จัดให้อยู่ห้องเดียวกับห้องนวดโดยแบ่งเตียงออกมาสองเตียงสำหรับดูแลมารดาหลังคลอดโดยเฉพาะ) ประกอบไปด้วย

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	หม้อดินเผา	10	ลูก	
๒	เตาถ่าน	2	ใบ	
๓	ถ่านกระสอบ	1	กระสอบ	
๔	ผ้าดิบ	10	หลา	ตัดเย็บเป็นผ้าพันหน้าท้อง

๗. งานบริการอื่นๆ ประกอบไปด้วย

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วย	หมายเหตุ
๑	รถเข็นชนิดนั่ง	2	ตัว	
๒	กระทะไฟฟ้า	1	ชุด	
๓	เครื่องซักผ้า	1	เครื่อง	
๔	เครื่องอบผ้า	1	เครื่อง	
๕	กล่องใส่กระดาดชำระแบบกลม และกระดาดชำระสำหรับใช้ในห้องน้ำ 3 ห้อง	3	ชุด	
๖	เครื่องมือดับเพลิง	1	เครื่อง	
๗	ถุงขยะสีแดง เขียนข้อความ ขยะติดเชื้อ	5	แพ็ค	
๘	ถุงขยะสีดำ	5	แพ็ค	
๙	ป้ายเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่	1	ป้าย	
๑๐	ไม้แขวนเสื้อ	20	อัน	
๑๑	โทรศัพท์ภายใน	3	เครื่อง	
๑๒	ถุงมือกันความร้อน	3	อัน	
๑๓	การจัดทำราวเดินสำหรับผู้สูงอายุ			สั่งทำ
๑๔	การจัดทำป้ายชื่อสถานพยาบาล	1	อัน	สั่งทำ
๑๕	การจัดทำป้ายชื่อ ผู้ประกอบโรคศิลปะ	5	อัน	สั่งทำ
๑๖	การจัดทำป้ายแสดงอัตราค่ารักษาพยาบาล	1	อัน	สั่งทำ

ยาสมุนไพรที่สามารถใช้ในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

ยาสมุนไพรที่ใช้ในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก คัดเลือกมาจากบัญชียาจากสมุนไพร ในบัญชียาหลักแห่งชาติ ตามประกาศของคณะกรรมการแห่งชาติด้านยา โดยเป็นรายการยาสำหรับใช้ในโรงพยาบาลและสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ รวมทั้ง งานสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งปัจจุบันบัญชียาหลักแห่งชาติจากสมุนไพร มีการปรับปรุงล่าสุดโดย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งได้แบ่งกลุ่ม ๒ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่ม ๑ ยาแผนไทยหรือยาแผนโบราณ จำนวน ๕๐ รายการ

กลุ่ม ๒ ยาพัฒนาจากสมุนไพร จำนวน ๒๔ รายการ

นอกจากนี้ ยังเลือกยาสมุนไพรชนิดอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในสถานพยาบาลเพิ่มเติม

ตารางแสดงรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติแบ่งตามกลุ่มอาการของโรค

ลำดับที่	รายการยาสมุนไพร	รูปแบบของยา				หมายเหตุ
		แคปซูล	ผง	เม็ด	ลูกกลอน	
ยารักษากลุ่มอาการระบบไหลเวียนทางโลหิต (โรคลม)						
๑	ยาหอมเทพจิตร		✓	✓		
๒	ยาหอมทิพโอสถ		✓	✓		
๓	ยาหอมนวโกฐ		✓	✓		
๔	ยาหอมอินทจักร์		✓	✓		
๕	ยาหอมแก้ลมวิงเวียน		✓	✓		
ยารักษากลุ่มอาการระบบทางเดินอาหาร						
๖	ยาธาตุบรรจบ	✓	✓		✓	
๗	ยาธาตุน้ำอบเชย					ยาน้ำ
๘	ยาเบญจกูล	✓	✓	✓	✓	
๙	ยาประสะกระเพรา	✓	✓	✓		
๑๐	ยาประสะกานพลู	✓	✓	✓		
๑๑	ยาประสะเจตพังคี	✓	✓	✓		
๑๒	ยามันทธาตุ	✓	✓	✓		
๑๓	ยามหาจักรใหญ่	✓	✓	✓		
๑๔	ยาถ่ายดีเกลือฝรั่ง	✓		✓		
๑๕	ยาธรณีสังฆาต	✓	✓	✓	✓	

ตารางแสดงรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติแบ่งตามกลุ่มอาการของโรค (ต่อ)

ลำดับที่	รายการยาสมุนไพร	รูปแบบของยา				หมายเหตุ
		แคปซูล	ผง	เม็ด	ลูกกลอน	
๑๖	ยาเหลืองปิดสมุทร	✓	✓	✓		
๑๗	ยาผสมเพชรสังฆาต	✓				
๑๘	ยาริดสีดวงมหากาฬ	✓		✓	✓	
๑๙	ยาริสมัพญาใหญ่		✓			
๒๐	ยาอภัยสาลี			✓	✓	
ยารักษาอาการสูติรีเวชวิทยา						
๒๑	ยาประสะไพล	✓	✓	✓	✓	
๒๒	ยาปลูกไฟธาตุ	✓			✓	
๒๓	ยาไฟห่ากอง	✓	✓	✓		
๒๔	ยาบำรุงโลหิต	✓	✓	✓		
๒๕	ยาสตรีหลังคลอด					ยาต้ม
๒๖	ยาไฟประลัยกัลป์	✓	✓	✓		
๒๗	ยาเลื่อดงาม	✓	✓			
ยาแก้ไข้						
๒๘	ยาเขียวหอม		✓	✓		
๒๙	ยาจันทลีลา	✓	✓	✓		
๓๐	ยาประสะจันทน์แดง	✓	✓	✓		
๓๑	ยาประสะเปราะใหญ่	✓	✓	✓		
๓๒	ยามหานิลแห่งทอง	✓	✓	✓		
๓๓	ยาห้าราก	✓	✓	✓		
ยารักษาภูมิระบบทางเดินหายใจ						
๓๔	ยาแก้ไอผสมกานพลู				✓	
๓๕	ยาแก้ไอผสมมะขามป้อม					ยาน้ำ
๓๖	ยาตรีผลา	✓		✓	✓	
๓๗	ยาประสะมะแว้ง		✓	✓	✓	
๓๘	ยาอำมฤควาที		✓		✓	
๓๙	ยาแก้ไอผสมมะนาวดอง				✓	
๔๐	ยาแก้ไอพื้นบ้านอีสาน					ยาน้ำ

ตารางแสดงรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติแบ่งตามกลุ่มอาการของโรค (ต่อ)

ลำดับที่	รายการยาสมุนไพร	รูปแบบของยา				หมายเหตุ
		แคปซูล	ผง	เม็ด	ลูกกลอน	
ยาบรรเทาอาการหวัด						
๔๑	ยาปราบชมพูทวีป	✓			✓	
ยารักษาากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก						
๔๒	ยากษัยเส้น				✓	
๔๓	ยาแก้ลมอัมพฤกษ์		✓			
๔๔	ยาผสมเถาวัลย์เปรียง				✓	
๔๕	ยาเถาวัลย์เปรียง	✓				
๔๖	ยาสารสกัดจากเถาวัลย์เปรียง	✓				
๔๗	ยาผสมโคคลาน					ยาต้ม
๔๘	ยาสหัศธารา	✓	✓	✓	✓	
ยาปรับธาตุ						
๔๙	ยาตรีเษรมาศ		✓			
๕๐	ยาตรีพิภักด	✓				
๕๑	ยาปลูกไฟธาตุ	✓			✓	
ยาสมุนไพรเดี่ยว						
๕๒	ขมิ้นชัน	✓		✓		
๕๓	ขิง	✓	✓	✓		
๕๔	ขุมเห็ดเทศ	✓	✓			
๕๖	มะขามแขก	✓	✓	✓		
๕๗	กล้วย		✓			
๕๘	ฟ้าทะลายโจร	✓		✓	✓	
๕๙	ยาบัวบก	✓	✓			
๖๐	เปลือกมังคุด					ยาน้ำ
๖๑	ชากระเจียวแดง		✓			
๖๒	ชาหญ้าหนวดแมว		✓			
๖๓	ยามะระขึ้นนก	✓	✓	✓		
๖๔	ยารางจืด	✓	✓			
๖๕	ยาหญ้าดอกขาว		✓			

ตารางแสดงรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติแบ่งตามกลุ่มอาการของโรค (ต่อ)

ลำดับที่	รายการยาสมุนไพร	รูปแบบของยา				หมายเหตุ
		แคปซูล	ผง	เม็ด	ลูกกลอน	
๖๖	ทิงเจอร์ทองพันชั่ง					ทิงเจอร์
๖๗	ทิงเจอร์พลู					ทิงเจอร์
๖๘	พญายอ					ครีม, โลชั่น, สารละลาย
๖๙	ยาเมลิคิน้อยหน้า					ครีม
๗๐	ยารว่นหางจรเข้					เจล
๗๑	ยาหญ้าปักกิ่ง	✓	✓			
ยาใช้ภายนอก บรรเทาอาการปวดเมื่อย						
๗๒	น้ำมันไพล	จัดให้มีในสถานพยาบาล เพราะมีความจำเป็นต้องใช้แต่ไม่สามารถใช้สิทธิของข้าราชการเบิกกับกรมบัญชีกลางได้ ตามเอกสารแนบ				
๗๓	ครีมไพล					
๗๔	เจลพริก					
๗๕	ยาอบสมุนไพร					
๗๖	ลูกประคบ					

***** ยาสมุนไพรสามารถคัดเลือกมาตามแต่ละกลุ่มอาการ โดยให้ครอบคลุมอาการของโรค และไม่จำเป็นต้องสั่งซื้อทั้งหมด

อัตราค่าบริการ

การคิดอัตราค่าบริการของคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และแพทย์ทางเลือก ได้กำหนดอัตราค่าบริการให้สอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าบริการพยาบาลด้วยวิธีการทางแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของกระทรวงการคลังตามเอกสารแนบ ดังรายการต่อไปนี้

ประมาณการอัตราค่าบริการในคลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์และการแพทย์ทางเลือก

รายการ	ราคา	หน่วย
การตรวจรักษา		
- ในเวลาราชการ	ไม่คิดค่าบริการ	
- นอกเวลาราชการ	50	บาท
ยาสมุนไพร	ตามราคายาสมุนไพร	
การนวดเพื่อการรักษา, นวดเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ	200	บาท
การนวดและประคบสมุนไพรเพื่อการรักษา	250	บาท
การนวดเพื่อสุขภาพ, การนวดฝ่าเท้า	200	บาท
การประคบสมุนไพร	100	บาท
การอบสมุนไพร	100	บาท
เซตการดูแลหลังคลอด	500	บาท

ภาคผนวก ข

ระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว.๓๓

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๒ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขธิการ ผู้อำนวยการ อธิการบดี ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสถานพยาบาลของทางราชการ / สถานพยาบาลที่กระทรวงการคลังกำหนด
อ้างถึง ๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๒ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
๒. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๕ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ ด่วนที่สุด
ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๕๗ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๘๘
ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลสิทธิสวัสดิการ
รักษาพยาบาลข้าราชการ หมวด ๑๕ ค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการการให้การบำบัด
ของผู้ประกอบโรคศิลปะอื่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล
ด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้แก่ ค่ายาสมุนไพร ค่าบริการฝังเข็ม ค่านวด และค่าอบไอน้ำ
สมุนไพร เพื่อถือปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการรักษาพยาบาลจากทางราชการ นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันรัฐได้มีการส่งเสริมให้การแพทย์แผนไทย
เป็นทางเลือกหนึ่งของการรักษาพยาบาลในระบบสาธารณสุขของประเทศ จึงเห็นสมควรปรับปรุง
หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
โดยยกเลิกอัตราค่าบริการสาธารณสุข หมวด ๑๕ รายการค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการการให้การบำบัด
ของผู้ประกอบโรคศิลปะอื่น ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๒ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
และหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ายาสมุนไพร ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๕๕
ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ และกำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก เพื่อให้ส่วนราชการ สถานพยาบาลของทางราชการและผู้มีสิทธิถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ค่ายาแผนไทย ให้เบิกได้เฉพาะยาที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรคโดยตรงเท่านั้น ส่วนยาแผนไทย
ที่ใช้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ และ/หรือเพื่อการนวดบรรเทาอาการ เช่น น้ำมันไพล เจลพริก เป็นต้น
และผลิตภัณฑ์สมุนไพรประเภทเครื่องสำอาง หรือมีลักษณะเป็นอาหาร ห้ามเบิกจ่ายจากทางราชการ
โดยการเบิกจ่ายยาแผนไทยที่ใช้บำบัดรักษาโรคโดยตรงต้องเป็นไปตามรายการยาและเงื่อนไขการใช้ยาดังต่อไปนี้

๑.๑ ยาแผนไทยประเภทที่ ๑ รายการยาที่อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ ให้เป็นไปตาม
เงื่อนไขการใช้ยาที่กำหนดในบัญชียาหลักแห่งชาติ

/๑.๒...

๑.๒ ยาแผนไทยประเภทที่ ๒ รายการที่เป็นยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ส่วนที่ไม่ได้อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ) ให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของแพทย์แผนปัจจุบันที่มีใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือแพทย์แผนไทยผู้มีใบประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย (ประเภทเวชกรรมแผนไทย) หรือ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๑.๓ ยาแผนไทยประเภทที่ ๓ รายการยาที่อยู่ในเภสัชตำรับโรงพยาบาล (ยาสมุนไพรที่สถานพยาบาลแต่ละแห่งผลิตเอง ในส่วนที่ไม่ได้อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ) ให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของแพทย์แผนปัจจุบันที่มีใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือแพทย์แผนไทยผู้มีใบประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย (ประเภทเวชกรรมแผนไทย) หรือ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๑.๔ ยาแผนไทยประเภทที่ ๔ รายการยาที่ปรุงสำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย ให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของแพทย์แผนไทยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย (ประเภทเวชกรรมแผนไทย) หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๒. ค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการการให้การบำบัดของผู้ประกอบโรคศิลปะอื่น ให้เป็นไปตามอัตราค่าบริการสาธารณสุขที่ส่งมาด้วย

๓. การให้บริการรักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้สถานพยาบาลดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้แพทย์บันทึกข้อมูลการรักษาพยาบาลตามแนวเวชปฏิบัติทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกไว้ในเวชระเบียนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

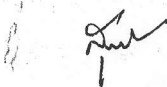
๓.๒ ให้ระบุประเภทของยาแผนไทยไว้ในใบเสร็จรับเงินอย่างชัดเจนว่าเป็นค่ายาแผนไทยประเภทที่เท่าไร เช่น “ค่ายาแผนไทยที่เบิกได้ประเภทที่ ๑” เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายและการตรวจสอบ

๓.๓ ห้ามแพทย์หรือคณะกรรมการแพทย์ของสถานพยาบาลออกหนังสือรับรองการใช้ยาแผนไทยนอกเหนือจากยาแผนไทยทั้ง ๔ ประเภทดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ผู้มีสิทธินำไปใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัด

๔. การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้ส่วนราชการตรวจสอบค่าขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนดอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้สำหรับการรักษาพยาบาลด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป สำหรับการเบิกค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภา ปิยะจิตติ)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานคำตอบแทนและสวัสดิการ

กลุ่มงานสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ

โทร. ๐-๒๑๒๗-๗๓๙๖-๘

อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ

หมวด ๑๕

ค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการการให้การบำบัดของผู้ประกอบโรคศิลปะอื่น

ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๓ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔

หลักเกณฑ์การเบิกค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการบำบัดรักษาโรคด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

๑. ค่าบริการฝังเข็ม ให้เบิกได้เฉพาะกรณีการฝังเข็มเพื่อการรักษาผู้ป่วยโดยแพทย์แผนปัจจุบัน ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและได้รับการอบรมด้านฝังเข็มเพิ่มเติม และการเบิกนั้น ต้องมีใบรับรองซึ่งออกโดยแพทย์ข้างต้นว่าผู้ป่วยจำเป็นต้องฝังเข็มเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย

๒. ค่าบริการบำบัดรักษาโรคด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย ให้เบิกได้ดังนี้

๒.๑ คำนวณเพื่อการบำบัดรักษาโรคโดยตรงเท่านั้น อาทิ โรคที่เกิดความผิดปกติของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูก ข้อต่อ เลือดลม ส่วนการนวดเพื่อลดอาการปวดเมื่อย อาทิ การนวดเท้าในขณะฟอกเลือดผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง การนวดเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ห้ามเบิกจ่ายจากทางราชการ

๒.๒ คำนวณเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ โรคอัมพาต โรคสันนิบาต

๒.๓ ค่าอบไอน้ำสมุนไพร ค่าอบไอน้ำสมุนไพรเพื่อการบำบัดรักษาโรคและ/หรือฟื้นฟูโรค หอบหืด หรือภูมิแพ้

๒.๔ ค่าประคบสมุนไพร เพื่อการบำบัดรักษาโรคโดยตรงเท่านั้น อาทิ โรคที่เกิดความผิดปกติของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูก ข้อต่อ เลือดลม โรคอัมพฤกษ์ โรคอัมพาต โรคสันนิบาต

๓. รายการ เจียนไข และอัตราค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการบำบัดรักษาโรคด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย ที่ให้เบิก

ลำดับ	รหัส	รายการ	หน่วย	ราคา	หมายเหตุ
๑๕.๑	๕๘๐๐๑	ค่าฝังเข็ม	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง	๑๐๐	ราคาเหมาจ่ายรวมค่าเข็ม และค่าบริการทางการแพทย์
๑๕.๒	๕๘๐๐๒	คำนวณพร้อมประคบสมุนไพรเพื่อการบำบัดรักษาโรค อาทิ โรคที่เกิดความผิดปกติของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูก ข้อต่อ เลือดลม	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๒๕๐	ราคาเหมาจ่ายรวมคำนวณค่าประคบ ลูกประคบ และค่าบริการทางการแพทย์
๑๕.๓	๕๘๐๐๓	คำนวณพร้อมประคบสมุนไพรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ อาทิ โรคอัมพฤกษ์ โรคอัมพาต โรคสันนิบาต	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๕ ครั้ง/สัปดาห์	๒๕๐	ราคาเหมาจ่ายรวมคำนวณค่าประคบ ลูกประคบ และค่าบริการทางการแพทย์
๑๕.๔	๕๘๐๐๔	ค่าอบไอน้ำสมุนไพรเพื่อการบำบัดรักษาโรคและ/หรือฟื้นฟูโรค หอบหืด หรือภูมิแพ้	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๑๐๐	ราคาเหมาจ่ายรวมค่าสมุนไพรที่ใช้ในการอบ และค่าบริการทางการแพทย์
๑๕.๕	๕๘๐๐๕	คำนวณเพื่อการบำบัดรักษาโรค อาทิ โรคที่เกิดความผิดปกติของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูก ข้อต่อ เลือดลม	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๒๐๐	ราคาเหมาจ่ายรวมค่าบริการทางการแพทย์

ลำดับ	รหัส	รายการ	หน่วย	ราคา	หมายเหตุ
๑๕.๖	๕๘๐๐๖	ค่าฉันทเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ อาทิ โรคอัมพฤกษ์ โรคอัมพาต โรคสันนิบาต	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และ ต้องไม่เกิน ๕ ครั้ง/สัปดาห์	๒๐๐	ราคาเหมาจ่ายรวม ค่าบริการทางการแพทย์
๑๕.๗	๕๘๐๐๗	ค่าประคบสมุนไพรเพื่อการบำบัด รักษาโรคอาทิโรคที่เกิดความผิดปกติ ของกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูก ข้อต่อ เลือดลม โรคอัมพฤกษ์ โรคอัมพาต โรคสันนิบาต (ไม่มีการนวด)	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และ ต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๑๐๐	ราคาเหมาจ่ายรวม ค่าประคบ ลูกประคบ และค่าบริการทางการแพทย์

๔. การเบิกค่ารักษาพยาบาลข้างต้น ต้องเป็นไปตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ และต้องมีใบรับรอง
ที่แสดงถึงความจำเป็นในการรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งออกโดยแพทย์แผนปัจจุบันที่มีใบอนุญาต
เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือแพทย์ผู้มิใช่ประกอบโรคศิลปะ สาขากายภาพบำบัดแผนไทยประเภท
การนวดไทย หรือประเภทเวชกรรมไทย หรือสาขากายภาพบำบัดแผนไทยประยุกต์ เป็นหลักฐานประกอบการ
เบิกจ่าย โดยใบรับรองนั้นต้องระบุระยะเวลาในการเริ่มต้นและสิ้นสุดการรักษาในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน

แนวทางการตรวจมาตรฐานคลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์ (ตรวจเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต)

นิยาม

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หมายความว่า การประกอบโรคศิลปะตามการศึกษาจากสถานศึกษาที่กรรมการรับรอง และใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อวินิจฉัยและการบำบัดโรคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์ เป็นสถานพยาบาลที่จัดให้บริการด้านการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

ผู้ที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์รับรอง โดยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์อาจสอบถามผู้ก่อนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์กำหนด

เกณฑ์มาตรฐานคลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์

1. ลักษณะโดยทั่วไปของสถานพยาบาล

- 1.1 ตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวก ปลอดภัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- 1.2 อาคารต้องมั่นคงแข็งแรง ไม่อยู่ในสภาพชำรุดหรือเสี่ยงต่ออันตรายจากการใช้สอย
- 1.3 มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 ตารางเมตร
- 1.4 การสัญจรและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยต้องกระทำได้โดยสะดวก โดยเฉพาะเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน
- 1.5 ในกรณีใช้พื้นที่ประกอบกิจการสถานพยาบาลในอาคารเดียวกับการประกอบกิจการอื่น ต้องแบ่งสถานที่ให้ชัดเจน และกิจการอื่นนั้นต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลนั้น
- 1.6 กรณีที่มีการให้บริการของสถานพยาบาลหลายลักษณะหรือหลายสาขารวมอยู่ในอาคารเดียวกัน จะต้องมีการแบ่งสัดส่วนให้ชัดเจน และแต่ละสัดส่วนต้องมีพื้นที่และลักษณะตามมาตรฐานของการให้บริการนั้นๆ
- 1.7 พื้นที่การประกอบกิจการสถานพยาบาลจะต้องไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกับสถานที่ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 1.8 พื้นที่การประกอบกิจการสถานพยาบาลจะต้องไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกับการประกอบอาชีพอื่น

1.9 มีแสงสว่างเพียงพอ และเหมาะสมกับลักษณะบริการที่มี

1.10 มีการระบายอากาศที่ดี ไม่มีกลิ่นอับทึบ กรณีที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศต้องติดตั้งพัดลมดูดอากาศระบายออกนอกอาคาร ทั้งนี้ หากมีความสูงฝ้าเพดานน้อยกว่า 2.60 เมตร ผู้ขอรับอนุญาตฯ ต้องแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า ระบบระบายอากาศสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.11 บริเวณทั้งภายนอกและภายในต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย

1.12 จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเหมาะสมและมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและญาติ เช่น มีที่พักคอยของผู้รับบริการจำนวนเหมาะสม

1.13 มีห้องตรวจหรือห้องให้การรักษาสอดคล้องและมิดชิด

1.14 มีระบบควบคุมการติดเชื้อที่เหมาะสม **ตรวจสอบการทำความสะอาด และทำให้เครื่องมือปราศจากเชื้อ ในห้องบำบัดรักษา หรือในบริเวณที่มีงานหัตถการ** อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ต้องสัมผัสกับผู้ป่วยต้องได้รับการทำความสะอาดและการทำลายเชื้อหรือทำให้ปราศจากเชื้ออย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไปสู่ผู้รับบริการ ดังนั้นบุคลากรผู้ให้บริการจึงต้องทราบวิธีการทำลายเชื้อหรือทำให้เครื่องมือต่างๆ ปราศจากเชื้อ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับชนิด ประเภท และลักษณะการใช้เครื่องมือ โดยสถานพยาบาลควรมีแนวทางการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อที่ดี โดยพิจารณาจากมีการจัดทำคู่มือ หรือแผนภูมิแสดงขั้นตอนการทำความสะอาดและทำให้เครื่องมือปราศจากเชื้อ มีอุปกรณ์ที่ใช้ทำให้เครื่องมือปราศจากเชื้อ รวมทั้งแสดงรายละเอียดของวัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ปราศจากเชื้อ เช่น ระบุวัน เดือน ปีที่หนึ่งวัน เดือน ปีที่เปลี่ยนน้ำยา หรือวัน เดือน ปี ที่ผลิตและหมดอายุใน Disposable set

1.15 มีภาชนะใส่มูลฝอยติดเชื้อ (ใช้ถุงสีแดง เขียนข้อความ “ขยะติดเชื้อ”) แยกต่างหากจากภาชนะใส่มูลฝอยทั่วไป และมีการกำจัดอย่างเหมาะสม

1.16 มีเครื่องมือดับเพลิงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานติดตั้งโดยให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงจากระดับพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตร อยู่ในที่มองเห็นสามารถอ่านคำแนะนำการใช้ได้ ตามชนิดและขนาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้คือ

1) ในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมอาคาร พ.ศ.2544 ข้อ 78 และข้อ 79 คือ

- ก) โฟมเคมี ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 10 ลิตร หรือ
- ข) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 4 กิโลกรัม หรือ
- ค) ผงเคมีแห้งขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า 4 กิโลกรัม (10 ปอนด์) หรือ
- ง) เครื่องดับเพลิงอื่นที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า

2) ส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของท้องถิ่นนั้นๆ

1.17 มีห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะอย่างน้อยหนึ่งห้อง กรณีที่สถานพยาบาลตั้งอยู่ในศูนย์การค้าหรือโรงแรม สถานศึกษาอนุญาตให้ใช้ ห้องน้ำห้องส้วมรวมได้

2. การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อสถานพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล อัตราค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการ และสิทธิผู้ป่วย ตามกฎกระทรวง

2.1 มีป้ายชื่อสถานพยาบาลอย่างน้อย 1 ป้าย มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ป้ายมีความกว้าง x ยาว ไม่น้อยกว่า 40 ซม. x 120 ซม.
- 2) แสดงประเภทและลักษณะถูกต้อง
- 3) ตัวอักษรเป็นภาษาไทย ตัวอักษรแสดงชื่อสถานพยาบาลมีความสูงไม่น้อยกว่า 10 ซม. ตัวอักษรแสดงประเภท ลักษณะ และเลขที่ใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาล มีความสูงไม่น้อยกว่า 5 ซม. ถ้ามีป้ายชื่อภาษาต่างประเทศด้วย ตัวอักษรแสดงชื่อสถานพยาบาล จะต้องมีความสูงน้อยกว่าภาษาไทย
- 4) สีพื้นและสีตัวอักษร ถูกต้อง (คลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีน้ำตาล)

- 2.2 ติดตั้งป้ายสถานพยาบาลในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจนจากภายนอก
- 2.3 ชื่อสถานพยาบาลไม่มีข้อความลักษณะชักชวนให้อวดเกินจริง หรืออาจสื่อให้เข้าใจผิด
- 2.4 ชื่อสถานพยาบาลไม่ซ้ำกันในเขต หรืออำเภอเดียวกัน
- 2.5 ควรมีข้อความแสดงวัน เวลา ที่ให้บริการไว้โดยเปิดเผย
- 2.6 ผู้รับอนุญาตต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบโรคศิลปะการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานพยาบาลแห่งนั้น ดังนี้

- 1) จัดทำป้ายแสดง ชื่อและสกุลของผู้ประกอบโรคศิลปะ และสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พร้อมทั้งระบุเลขที่ใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะให้อ่านได้ชัดเจนด้วยอักษรไทยมีความสูงไม่น้อยกว่า 1 เซนติเมตร

- 2) แสดงรูปถ่ายที่ถ่ายไม่เกิน 1 ปีขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร ความยาวไม่น้อยกว่า 13 เซนติเมตร

- 3) สีของแผ่นป้าย ให้ใช้สีน้ำเงิน และตัวอักษรในแผ่นป้าย ให้ใช้สีขาว
- 4) ให้ติดแผ่นป้ายไว้ในบริเวณที่ผู้รับบริการมาติดต่อขอใช้บริการ
- 2.7 แสดงอัตราค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลในที่เปิดเผย เห็นได้ง่าย
- 2.8 มีป้ายแสดงให้ผู้รับบริการทราบว่าสามารถสอบถามอัตราค่าบริการและค่ารักษาพยาบาลได้จากที่ใด

- 2.9 แสดงคำประกาศสิทธิผู้ป่วยไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่าย
- 2.10 กรณีมีการโฆษณาสถานพยาบาล ข้อความต้องไม่มีลักษณะอวด หรือสื่อให้เข้าใจผิด ไม่มีลักษณะชักชวนให้มารับบริการ ไม่มีลดแลกแจกแถม และให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และประกาศกระทรวงสาธารณสุข

- 2.11 มีป้ายเครื่องหมายห้ามสูบบุหรี่

3. ชนิดและจำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ ที่จำเป็น

3.1 เวชระเบียน

- 1) มีตู้หรือชั้นหรืออุปกรณ์เก็บเวชระเบียนที่มั่นคง ปลอดภัย และต้องจัดให้เป็นระเบียบ สามารถค้นหาได้ง่าย หรือถ้าเป็นระบบคอมพิวเตอร์ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลสำรองเพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย ซึ่งอาจจัดแยกเป็นแผนกเวชระเบียนโดยเฉพาะก็ได้

2) มีการจัดเตรียมทะเบียนผู้ป่วย สำหรับบันทึกการมารับบริการของผู้ป่วย อย่างน้อยต้องมีรายการต่อไปนี้

- ก) ชื่อ นามสกุล อายุของผู้ป่วย
- ข) เลขที่ประจำตัวผู้ป่วย
- ค) วัน เดือน ปี ที่มารับบริการ
- ง) การวินิจฉัยโรค

3) มีบัตรผู้ป่วยนอก (OPD card) ที่สามารถบันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับผู้มารับบริการ ดังต่อไปนี้

- ก) ชื่อสถานพยาบาล
- ข) เลขที่ประจำตัวผู้ป่วย
- ค) วัน เดือน ปี ที่มารับบริการ
- ง) ชื่อ นามสกุล อายุ เพศ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ

ของผู้ป่วย

จ) ประวัติอาการป่วย การแพ้ยา ผลการตรวจทางร่างกาย และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการขั้นสูงของผู้ป่วย

- ฉ) การวินิจฉัยโรค
- ช) การรักษา
- ซ) ลายมือชื่อผู้ประกอบวิชาชีพผู้ให้การรักษาพยาบาล

3.2 เครื่องใช้ทั่วไป จะต้องจัดให้มี

- 1) โต๊ะและเก้าอี้สำหรับซักประวัติผู้มารับบริการ
- 2) เตียงตรวจโรค ที่นอน หมอนและผ้าคลุมตัว
- 3) เครื่องชั่งน้ำหนัก
- 4) ตู้หรือชั้นเก็บยา
- 5) อ่างล้างมือ สบู่ ผ้าเช็ดมือ

3.3 อุปกรณ์ และเครื่องมือ

- 1) หูฟัง
- 2) เครื่องวัดความโลหิต
- 3) ปรอทวัดอุณหภูมิร่างกายวัดอุณหภูมิ
- 4) ไฟฉาย ไม่กดลิ้น
- 5) ไม้เคาะเข่า
- 6) ตู้อ่านฟิล์ม (ไม่บังคับ)

3.4 ยาและเวชภัณฑ์

1) มียาสมุนไพรและเวชภัณฑ์อื่นที่จำเป็นสำหรับรักษาโรคโดยมีรายการและปริมาณ เพียงพอ

- 2) ไม่มียาที่หมดอายุหรือเสื่อมสภาพ โดยให้ระบุวันเดือนปีที่ผลิตและหมดอายุ

- 3) กระดาษติดซองยาหรือขวดยาให้ระบุชื่อผู้ป่วย ชื่อยา วิธีใช้ อย่างชัดเจน
- 4) มีเครื่องชั่งยา

3.5 ห้องนวด (ถ้ามี) ควรมีลักษณะดังนี้คือ

ขนาดเหมาะสมตามจำนวนเตียง ประตุมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.90 ม. ด้านบนของประตุมีช่องมองกระจกใส และไม่มีอุปกรณ์ล็อกประตู กรณีมีเตียงนวด ควรมีเตียงขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 1 ม. ความยาวไม่น้อยกว่า 1.80 ม. ความสูงไม่น้อยกว่า 0.30-0.40 ม. โดยประมาณ ที่ว่างระหว่างเตียงห่างกันประมาณ 1 ม. ถ้าเป็นพื้นให้ยกพื้นสูง 0.40 ม. เบาะที่นอนควรเป็นพื้นนอนแข็ง หุ้มด้วยวัสดุทนทาน ทำความสะอาดง่าย พร้อมผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าคลุมตัวผู้ป่วย ผ้าขาวเตียง ถ้าเป็นห้องที่มีเตียงหลายเตียง ควรมีม่านกั้นระหว่างเตียงให้เป็นสัดส่วน

3.6 ห้องอบไอน้ำ (ถ้ามี) ควรมีลักษณะดังนี้คือ

3.6.1 ห้องอบไอน้ำเดี่ยว

- 1) มีขนาดไม่น้อยกว่า 1.20 x 1.20 ม. ความสูงของเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 ม.
- 2) พื้น ผนัง ผ้าเพดานทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ทนน้ำ ทำความสะอาด

ง่าย

3) ประตูทำด้วยวัสดุทนน้ำ มีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 ม. เปิดออกจากภายในไม่มีอุปกรณ์ล็อกประตู และด้านบนมีช่องมองกระจกใสและทำความสะอาดง่าย

- 4) มีพัดลมดูดอากาศ เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 5) มีแสงสว่างพอเหมาะ ควรใช้หลอดไฟชนิดกันความชื้น
- 6) มีระบายน้ำทิ้ง
- 7) มีเครื่องควบคุมอุณหภูมิ
- 8) ท่อระบายไอน้ำ ควรออกแบบให้กระจายความร้อนได้ทั่วถึง ติดตั้งอยู่ในที่ปลอดภัย และไม่อยู่ในตำแหน่งที่ผู้ป่วยสัมผัสได้

- 9) มีกริ่งสัญญาณเรียกในกรณีฉุกเฉิน

3.6.2 ห้องอบไอน้ำรวม (ขนาดความจุ 1-3 คน)

- 1) มีขนาดไม่น้อยกว่า 1.50 x 2.00 ม. ความสูงของเพดานไม่น้อยกว่า 2 ม.

แยกห้องชาย-หญิง

- 2) ลักษณะอื่น เช่นเดียวกับข้อ 3.6.1

3.7 ห้องประคบ (ถ้ามี) ควรมีลักษณะดังนี้คือ

- 1) ขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งาน แต่ไม่น้อยกว่า 2.50 x 4.00 ม.
- 2) เตียงนอนขนาดไม่น้อยกว่า 1.00 x 1.18 ม. สูง 0.40 ม.
- 3) ที่นอนควรเป็นพื้นนอนแข็ง หุ้มด้วยวัสดุทนทาน ทำความสะอาดง่าย
- 4) มีผ้าปูที่นอน ผ้าขาวเตียง หมอน ผ้าคลุมตัวผู้ป่วย
- 5) อ่างล้างมือ
- 6) มีพัดลมระบายอากาศ

7) มีที่วางหมอนน้ำร้อน ลูกประคบ อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และ สะดวกต่อการหยิบใช้

3.8 ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องอาบน้ำ ควรแยกประเภทชายและหญิง (กรณีที่มี นวด อบ ประคบ)

- 1) ควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 1.00 x 1.50 ม. และมีจำนวนเหมาะสมกับผู้ให้บริการ
- 2) มีการระบายอากาศที่ดี ไม่อับชื้น ไม่มีกลิ่นเหม็น
- 3) มีแสงสว่างเพียงพอ
- 4) ควรมีตู้สำหรับเก็บของใช้ส่วนตัวของผู้ป่วย พร้อมมกุญแจ (Locker) ตามความ

เหมาะสม

3.9 มีระบบประสานการส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียง เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

หมายเหตุ ข้อ 3.5 - 3.8 ไม่บังคับให้มีบริการ หากจัดให้มีบริการต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนด

